

VILÁG PROLETARJAI EGYESÜLETJEI

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3562. szám

1956. augusztus 5, vasárnap

4 oldal, 20 bani

Leartatták a gabonafélék kilencven százalékát

Julius utolsó tíz napjában hozzávetőlegesen további 1.000.000 hektáron aratták le a gabonaféléket Suceava, Bákó, Hunyad, Nagybánya, Kolozsvár, Sztálin és a Magyar Autonóm Tartományban, ahol az éghajlati viszonyok miatt később kezdődött az aratás, mint más tartományokban.

A legtöbb tartományban befejezéshez közeledik az aratás. A gabonafélékkel bevetett területeknek már mintegy 90 százalékát aratták le az országban.

A cséplés üteme is meggyorsult az utóbbi 5 napban: kétszerannyit csépeltek el, mint az előző 5 napban. Az aratás és a cséplés közti idő azonban tulságosan hosszú, különösen Nagyvárád, Pitești, Nagybánya és Iasi tartományokban.

Ezekben a tartományokban, éppen úgy, mint Kolozsvár, Sztálin, Suceava, Hunyad, Bákó és a Magyar Autonóm Tartományban, — ahol az aratás teljes lendülettel folyik — meg kell gyorsítani a cséplést. Bukarest, Craiova, Constanța, Galac, Ploesti és Temesvár tartományokban, ahol az aratás befejezésével a munkások már majdnem teljes mértékben felszabadultak, most már fokozottabb ütemben lehet és kell folytatni a cséplést.

Ezenkívül intézkedéseket kell tenni a nyári szántás meggyorsítására, különösen az őszi vetéseknek szánt területeken, annál is inkább, mert az utóbbi napok esőzései alkalmas feltételeket teremtettek a munkák elvégzéséhez. (Agerpres)

Neolitikus-korbeli településekre bukkantak Lugos mellett

Az RNK Akadémiája régészeti osztályának több munkatársa a lugosi múzeum archeológusaival közösen hónapok óta kutatásokat végez a Lugos melletti Viság község határában. A hónapokkal ezelőtt megkezdett ásatásokat a napokban siker koronázta, az archeológusok római kor előtti hallstätti-településekre bukkantak. A település valószínűleg nagy területet foglalt magában. Az eddig felszínre került leletek között több hallstätti-kori díszítő kerámiái tárgyat, tűzhelyet és egyéb leletet találtak. A régészek tovább folytatják az ásatásokat.

Megkezdtek működésüket a 10. számú moldvai kőolajfinomító egyes részlegei

Augusztus 1-én a reggeli órákban országunk és egész Délkelet-Európa legnagyobb kőolajfinomítójának, a moldvai 10. számú kőolajfinomítójának egyes részlegei működésbe léptek.

A kőolajfinomító a hozzá tartozó hőellátó központ és kőolajvegyészeti kombinát országunk egyik legnagyobb ipari komplexuma lesz. A komplexum egyes egységei szorosan együttműködnek egymással. A kőolajfinomító adja a hőellátó központ tüzelőanyagát és nyersanyaggal — a kőolaj feldolgozásából származó gázokkal — látja el a vegyipari kombinátot. A hőellátó központ villamos energiával, valamint a technológiai folyamatokhoz szükséges gőzzel és vízzel látja majd el a másik két üzemeget.

A finomító építése még az első öt éves terv folyamán megkezdődött. A Szovjetuniótól kapott, illetve hazai gyártmányú berendezés biztosítja a termelő folyamat állandó ütemét és automatizálását. Az üzem személy-

zetének csupán ellenőriznie kell a gépek működését.

A finomító magas oktánszámú benzint, különleges petróleumot, gázolajat, pakurát és egész sor más kőolajipari terméket állít elő a legkorszerűbb eljárásokkal.

A finomító munkásoknak a lehető legkedvezőbb munkakörülményeket biztosították. Minden nehéz munkát gépek végeznek el. Az egyes üzemszálakok szellőztetőket és légtisztító berendezéseket vannak ellátva. A csarnokok világosak, a laboratóriumok fehér csempével vannak kibé-
lelve.

Az építőttelep dolgozói a napokban számba vették eddigi munkájukat. A telepen tiszteltet és elismeréssel beszélnek Ion Cheteanu betonozóról, Petre David gépészről, Iosif Firnoaga ácsról és Nicolae Bujor mérnökről is jól ismerik G. Danila és Tanase Moldoveanu csoportvezetőket, Ion Mihaila brigádost és Stefan Klein mestert is. A 13. építkezési tröszt 136.

számu építő vállalata keretében kiténtek: Stan Popa, Ion Teodorescu és Enache Sietu brigádjai, Samuel Schneider villanyszerelő mester, Friedrich Teutsch főmérnök és mások.

A kőolajfinomító, a hőellátó központ és a kőolajvegyészeti kombinát dolgozói számára valóságos munkásváros épül. Az első 171 lakrészt már át is adták rendeltetésének.

A 10. számú moldvai kőolajfinomító egyes részlegeinek üzembehelyezése egyik nagy eseménye második öt éves tervünk valósággá válásának.

Folytatódnak a szovjet-japán tárgyalások

MOSZKVA: (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Augusztus 3-án folytatják a Szovjetunió és Japán közti kapcsolatok rendezését célzó szovjet-japán tárgyalásokat.

Az ülésen további véleménycseré alakult ki a Szovjetunió és Japán közti kapcsolatok rendezéséhez fűződő kérdésekben. Japán külügyi minisztere kifejtette álláspontját a Szovjetunióban büntetésüket kitöltő japán alattvalók hazatelepítésének ügyében.

Szovjet részről kijelentették, hogy a szovjet kormány még a jelenlegi tárgyalások megkezdése előtt elhatározta, hogy a közeljövőben hazatelepítenek Japánba 114 személyt. Ezek közül 80 személynek ügyük felülvizsgálásának eredményeként határidő előtt adják vissza szabadságukat. A szovjet fél kijelentette továbbá, hogy

a japán-szovjet kapcsolatok teljes rendezésével egyidejűleg megoldják minden olyan japán alattvaló hazatelepítésének kérdését, aki jelenleg a Szovjetunióban tölti ki büntetését.

A Szovjetunió külügyi minisztere kifejtette a szovjet fél álláspontját a területi kérdésekben, a szovjet-japán gazdasági együttműködés fejlesztéséről s a két ország közti diplomáciai és konzuli kapcsolatok helyreállításáról, továbbá Japánnak az Egyesült Nemzetek Szervezetébe való felvétele, valamint a halászat kérdésében.

A japán küldöttség már előjában bizonyos megjegyzéseket tett a területi kérdések tekintetében. A következő ülésen a japán küldöttség részletebben kifejti álláspontját a megvitatott kérdésekre vonatkozólag.

A következő ülést augusztus 6-án tartják meg.

VEGYIPARI UJDONSÁGOK

Az ICECHIM vegyipari kutatóintézet laboratóriumi és kísérleti üzem eredményes tudományos tevékenységet fejtenek ki mind többféle vegyi termék előállítására érdekében, ezenkívül új gyártási eljárásokat dolgoznak ki és megvalósítják a meglévő eljárásokat.

Az intézet laboratóriumaiban eredeti eljárást dolgoztak ki a polietilén előállítására. Ebből a törhetetlen műanyagból palackok, csomagoló anyagok, szigetelő anyagok és különféle közszükségleti cikkek készülnek. Új, kiváló plasztikus anyagok készülnek glicerinből és zsírsavakból. Nemcsak a megkezdtek ezeknek a műanyaggyártásánál nélkülözhetetlen anyagoknak felipari arányokban való gyártását is.

A műtrágyagyártás terén is élénk kísérleti munka folyik. Az ICECHIM vegyészeti mangántartalmu mikro-műtrágyát állítottak elő, amelynek gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban most folynak a kísérletek a Mezőgazdasági Kutatóintézetben.

Az ICECHIM laboratóriumaiban kísérletek folynak a butadién katalitikus előállítására. A butadién tudvaleg a műgumi egyik alapanyaga. Kísérletek folynak továbbá az acetilén új módszerrel való előállítására is. Eljárást dolgoznak ki vinilklórinnal hígított acetilénből való gyártására; ez utóbbit közvetlenül a földgáz krakkolása után nyerik. A CHIMIGAZ egyik kísérleti üzemében az ICECHIM-mel karöltve kísérletek folynak a műroszlagfűtőszőrző szükséges cianhidrogén és akrilsavas nitril előállítására.

A technológiai folyamatok tökéletesítésére is nagy súlyt helyez az ICECHIM. Tanulmányozás alatt van például a Valea Călugărească-i kén-savgyár és a „J. V. Sztálin” vegyipari kombinát kén-savgyára automatizálásának kérdése. Új eljárást dolgoznak ki a továbbá a piritek pörköltésére, amely lehetővé teszi, hogy a kénben szegény piriteket is felhasználják kén-savgyártásra.

(Agerpres)

VERSENY ELŐTT

Mokrán három tartomány: Kolozsvár, Ploesti és Temesvár vitorlázó repülő mérkőzése összehozták, erejük. A versenyzők már régebben megérkeztek, de a verseny napját állandóan el kellett halasztaniuk, a repülésnek nem megfelelő légköri viszonyok miatt. A versenyt akkor tartják meg, amikor a vitorlázók számára legalkalmasabb lesz az időjárás.

A kép néhány versenyzőről készült, akik gyakorlórepülésre készülnek. Meghatározzák, ki repüljön ez alkalommal.

Hat cséplőgéppel

A vingai kollektív gazdaság több mint ezer hektáros búzavetését a tagok szorgalmas munkával és kitartással aratták le és hordták széküreg. Elhatározták, hogy minél kevesebb szemvesztéssel jussanak a gabona a gazdaság magtárába, majd pedig a tagok padlására.

A hordást még be sem fejezték, máris megindították valamennyi széküreg cséplőjét. Állandóan hat gép ontja az éllett búzaszemeket. A kollektivisták legelső feladatuknak a kvótabezolgáltatást és a GTA munkabér befizetését tartják.

A gépeknél dolgozók egymással versenyezve végzik a cséplést. Legtöbbször az 1-es, a 4-es, a 6-os és a 7-es brigád gépei teljesítenek legjobban. Az 1-es brigádnál Berar Bálint, Mészáros István, Terhes András, a 4-esnél Rezván Erzsébet, Ambrus Katalin, a 6-osnál Meszkin Péter és Tomcsics Demeter bizonyultak a legszorgalmasabbnak. Ezek a gépek elérik a napi 160–170 mázsát. Az átlagteljesítmény pedig 8–9 vagon, de olykor a 10 vagon búzát is elérik naponta.

Ujabb gépesítés a vajgyárban

Julius 30-án felszerelték az ICIL vajgyárban az új, villanymotorral hajtott kannamosógépet. Addig 5–6 munkás kezelt annyira kimarta a szódás és klóros víz, hogy gyakran orvosi beavatkozásra volt szükség. A kannamosógép 15 perc alatt hét darab 25 literes kannát tisztít.

A mosási folyamat a következőképpen megy végbe:

Az első mosás hideg vízzel történik, a második öblítés 80–90 fokra melegítik, a harmadik forróvízzel megtöltött kannákban. Negyedszer gözlel tisztítják. Ezután forró levegővel szárítják, végül pedig hideg levegővel hűtik. Mindezek a munkafolyamatok önműködően történnek. Az új mosógép nagy lépést jelent

a munkaidővesztés csökkentésében, a tisztaság, a fertőtlenítés, de leginkább a munkavédelmi intézkedések felfüggesztésében. A vajgyárban alkalmazott kisebb és nagyobb gépesítések szükségessé tették egy transzformátor felszerelését, amit ezután fogunk elvégezni.

A felsorolt eredmények mellett azonban vannak még hibák, különösen a Telemea-cikk szállítása terén. A Telemea 40–50 kilós hordóknak szállítása balesetveszélyes. A Telemea-ostályt csupán ebben az évben létesítették, mégis sürgősen meg kell oldani a szállítási kérdéseket is. Szeles Pál gépész, többszörös újtó, már megtalálta a megoldást: villanymotorral működő elevátor tervét ké-

KELLEMESE DÉLUTÁN

I.

Világoskék ruhába öltöztetett kerek asztalok, rajtuk, mint kislányok hajdában a szalag, üde, piros és rózsaszínű muskátlik. Körülöttük pedig terebélyes, fonott székek. Az asztalok körül larkarudás, jókedvű fiatalok, valamint csendesebb idősek és a nagy székek mögött bujkáló apró emberkék. Mindenki különben érzi magát. Ennyi talán elég ahhoz, hogy kitárlják, hol is van minden. Hogy könnyebb legyen, elárulom:

az Ifjúsági cukrászdában.

Ott, ahol a júliusi teremt 122 százezer teljesítettk. A munkaközösség minden tagjának törekvése a minél gyorsabb és kifogástalanabb kiszolgálás. A feketeruhás, fehér kötélyes és fejkötős lányok ügyesen szállítják a fagyaltos rakományokat.

Ez most a legheresebb cikk. Naponta 1500–1800 adag fagyot el, ami körülbelül 150 különféle ízeleget.

Ezenkívül fogynak a hűtő italok is. Van, aki a hűs folyadék kedvéért, de olyan is akad, aki a velejáró szalmaszál kedvéért szűcsölt élvezzel a sárga, vagy rózsaszínű szőrpöt.

Kellemesen szól a zene, telik az idő, cserélődnek a vendégek. A kiszolgálók készséges odaadással járkálnak az asztalok között és végzik feladatukat. Így lett el-munkás Duca Maria, Istoc Ana, Bortis Piroka, Fruja Lucia és mások. A csinos kiszolgálók közül legtöbbször IMSZ-tagok és munkájukra az összetartás és megértés jellemző.

Az ifjúsági cukrászda vezetősége már a hűvösebb napokra is gon-

dolt, amikor majd beszorulnak a látogatók a belső helyiségekbe. Mivel a térszervezők száma állandóan gyarapszik, a cukrászdát megnagyobbították. Több lesz a férőhely.

Este 10 óra — záróra. De csak papíron. Hiszen ki megy ilyenkor haza! A vezetőség megértő és ezért ráadásul még egy órát engedélyez. Közben a tánczene is halkul, már alig hallani, hogy: Nekünk talákozni kellett... Valahol, valahol, valahol...

II.

Az Ifjúsági cukrászda után talán a leglátogatottabb városunkban a közlekedési tröszt egysége, a Garofija-cukrászda. Lásuk, hogyan dolgoznak a fehérruhás fiatal lányok, kiszolgálók, akiknek kedves mosolyán kívül a sütemények, cukorkák jó minősége is hozzájárul, hogy naponta sokan térnek be egy-egy adag fagyallat-ra, friss sütemény elfogyasztására.

Az üzlet felelőseivel szeretnék beszélni, — szólítottam meg Hidis Feliciát. Rövidesen kezelt foghattam egy kedves, fiatal asszonnyal, Crisan Auriciával. Miután megtudta, hogy a tereteljesítés számadataira van szükségem, megkért, várjak egy keveset, míg átérzi a naponta vezetett eladási számlát. Nézzünk szét addig az asztalok között.

A pénztárnál A. Rodica türelmellenkedett hagyományomaim.

Csokoládé fagyallatot akarok. — Azt kapsz, kicsim, azonnal.

A kisdedny megnyugodott és egy nagyobb gyermek segítségével felkapaszkodott az egyik székre. Ugy helyezkedett el, hogy a nagy üveg-falon keresztül szemmel tarthassa az Anatole France utca felé vezető forgalmat. A Bálcescu filmszínház-

ban végetért az előadás és a cukrászdát elhagyták a látogatók. A kis cipőtisztító című két és félórás hindu film után üdítően hatott egy-egy fagyallat.

Rengedel fagyallat fogy naponta, különösen mióta a hőmérséklet higanyszála ennyire felszökött. Vasárnapról ne is beszéljünk, mert akkor mindig „csucsteljesítményünk” van. Hétfőn és kedden, július 30 és 31-én napi 70 kilóval több fagyallat fogyott nálunk, mint az elmúlt hét bármely hétköznapján — számolt be Crisan Aurica, majd így folytatta:

Juliusban 34 százalékkal nagyobb forgalmat bonyolítottunk le, mint amekkora havi tervünkben szerepelt. Cukrásztésztáink jöminőségűek s ennek tulajdonítható az eladási tero túlteljesítése. A sütemények közül különösen nagy a kereslet a gyümölcsös töltöttékekben. Juliusban az almás, meggyes és más gyümölcsös készített kész-ték voltak a közönség kedvencei. Emellett a különféle desszertek sem hiányoztak. Cukorka helyett nyáron inkább fagyallatot fogyasztanak a vendégek. Ennek ellenére cukorka eladási tervünket mégis 9 százalékkal túlteljesítettük.

E s „fagyallat-rajongók” — nem utolsósorban azért is

— szívesen térnek be a Garofija-cukrászdába, mert Hidis Felicia kedves, udvarias kiszolgálásával már régen elnyerte elismerésüket. A fiatal kiszolgáló szereti a rendet és a tisztaságot s gyorskezü. Ha nagy a forgalom, akkor is kedves mosollyal fogadja meg a legtürelmellenbekeket is. A Garofija-cukrászda többi dolgozó is jól végzik munkájukat.

Művelődésünkben?

Látogatás az Agroalimentara konzervgyárban és a Polychrom festékgárban

Both Kálmán, az Agroalimentara konzervkészítő egységének gyártás-vezetője, jól ismeri a hibákat, amelyeket ki kell küszöbölni, mégis elégedetten számolt be az eddigi elért eredményekről.

Nemrég az azon a helyen, ahol most a konzervgyár terül el, istállók voltak. Kezdetben inkább csak paradicsomot főztek és azt is a szabad ég alatt. A nyári záporoktól kis szintet védte a munkásoknak. A paradicsomfőzést azután többféle hordós savanyúság elvétele követte, majd megkezdtek a zart konzerv gyártást. Egészen mostanáig azonban felfüggesztett, helyesebben csíráztatott konzervet nem állítottak elő. Nemrég fejezték be az új munkatermet, ahol nagy autókliávkokat (csíráztatott készületeket) szereltek fel és ezzel megkezdhetik a csíráztatott konzervek sorozatgyártását.

Ott jártamkor a légszűrőt (kompresszor) javítását végezték. Jeleltették a termelést, így részleteiben megfigyelhettem az új munkatermet berendezését. Az ejtőlól balra hosszúkás, vályuszerű mosógép állt. Mellette feküdt a „kosár”, amely egy lyukacsos vaslemezről szabott alkalmasoság. Ebben helyezik el a gyümölcsöt, zöldséget és úgy merítik bele a mosómedencébe. A mosómedence alján lyukacsos csövek futnak végig, amelyeknek gözt vezetnek keresztül. Ezáltal a mosógépben lévő forró víz a konzervnek szánt gyümölcs, vagy főzelékfelé forrászást, párolást is elvégez. Innen a „nyersanyag” a töltőhöz kerül, majd az ő kezéből a zárógép alá jut.

Ezután a konzerves üvegeket most már a nagyobb, a csíráztatott kosarakba helyezik. A kosarakat daruval emelik az autókliávkok fölé. A csíráztatott készületekben plusz 115 Celsius fok a víz hőmérséklete. Természetesen ilyen magas hőfokon az üvegek megrepednének. Ennek elkerüléseért 2,7 atmoszféra nyomású légszűrővel semlegesítik az üvegekben keletkező nyomást. Az autókliávkok oldalán három cső látható. Ezekeken keresztül kerül a csíráztatott szerkezetekbe a sűrített levegő, a meleg és a hideg víz.

Gyümölcskomposztokat is készítettek. A savanyúságból leginkább hordós árut gyártanak. Savanyu uborkát, savanyu káposztát és vegyes savanyúságot állítottak elő.

A csíráztatással dolgozók között, mint legjobbakat említhetjük Bunaciu Ioan és Popa Alexandru, akik hozzájárultak a munkájukkal. A főzésnél, válogatásnál és zárasnál David Stela brigádvezető, Patrascu Elena, Ratiu Florica, Maxim Emilia és Nadasan Florica dolgoznak a legjobban.

Most végzik az Agroalimentara konzervgyártó egységében a ritkított terben való főzés előkészítésének munkálatait.

A konzervgyártól nem messze kitérül egy vaskapu és a Polychrom festékgár udvarára, tehengépkocsi gördül. Ebben a gyárban augusztus 23. tiszteletére tett vállalkozást már nagyrészt teljesítették a dolgozók. Tervüknek maradéktalanul eleget tettek, júliusban például 101,16 százalékos globális teljesítést értek el.

A szervezési feladatoknak mennyiségi és minőségi előállításának javításáért már üzembehelyezték az új Kollergang örlő-készületeket. Az örlőit alk minőségének megjavításáért felszerelték a szelektort. A malomban nemcsak a portalanított felszerelést helyezték üzembe az ott dolgozók egészségének megvédéséért. G. M.

Mai számunk negyedik oldalán:

★ A SZOVJETUNIO, A NEMET DEMOKRATIKUS KOZTARSASAG ES A JUGOSZLAV SZOVETSEGI NEPKOZTARSASAG KOZOS NYILATKOZATA.

★ A LEMP KB PLENARIS ULESNEK HATAROZATA.

★ UJABB NYILATKOZATOK A SUEZI CSATORNA ALLAMOSITASAROL.

★ EUGEN DENNIS TAVIRATA EISENHOWER ELNCKHOZ.

Federico Garcia Lorca

AZ UT

Talpig gúdszban merre halad,
vándorútnán hova huz
narancsszínű egek alatt
a száz lovas andaluz?
Sem Cordobát, sem Sevillát
nem érik el soha már,
Granadát sem, mely úgy váguik
hosszú, messze tengerár,
diomittas paripák
őket oda viszik el,
hol keresztek utvesztőjén
egyikük sem énekel.
Hát bűn törvény átverve,
ki mondja meg hova huz
narancsszínű egek alatt
a száz lovas andaluz?

Lovasember éneke

Cordoba.
Szivem messze otthona,
Iszákomban olajbogyó,
kancán lába szapora,
telihold van, mégsem érek
kapudhoz, Cordoba.

Vérezin hold és őrszín kanca,
árkon-bokron szállj toval

A halál les szemtől-szembe
tornyaidból, Cordoba.

Jaj, hős kancán lába véres,
jaj, hosszú az út poral
Jaj, a halál előbb ér el,
mint én téged, Cordoba!

Cordoba.
Szivem messze otthona.
FALUDY GYÖRGY
fordításai.

Az író között anyagok meg-
jelentek az Irodalmi Újság,
A Művelt nép, a Béke és Szabadság és a Csillag című folyóiratokban.

HARALD HANSSON

SZINVAIIÁS

Harald Hansson halad
szellemű svéd író. Erdők
népe című regénye elnyerte
a svéd munkáskönyvtárak
díjadíját.

A RÖNKEMÉLO és a vontató lánc
hirtelen lőkéssel megállt. Elhallgat-
tak a fűrészkerekek, a hámozógépek
süvítő korongjai és elhalt a motorok,
szíjak és fűrészlapok lármája is.

Egyhét nyári délután volt. Az öböl
vizei keleti szél bodrozta. Augusztus
elejét írjuk, amikor a nagy sztrájk
kitört.

A fűrésztelap előtt csoportokba ve-
rődtek a munkások. Fáradt, ráncos
arcu öregek kopott munkaruhákban,
a fiatalok, akik közvetlenül az iskolá-
padból álltak be a fűrészgépekhez,
„szolgálok”-nak. Ott voltak a desz-
kahordozók is, hatalmas, erőteljes
legények, akiknek lába és háta még
nem rokkant meg a sok tehertől, amit
sikos, ingadozó deszkapallókon
egyensúlyozva, vállukon cipeltek.

Ott voltak valamennyien...
Szemből velük a telepvezető körül
munkafelügyelők csoportosultak. A
telepvezetőnek apró, barna bajusza
volt. Fekete pörge kalapot, kemény
gallért, vasalt, csikos - nadrágot vi-
selt. Kezében botot szorongatott. Az
irodából jött éppen. Fontos közölni-
valója volt, amit a munkásoknak fel
akart olvasni, mielőtt sztrájkba lép-
nének. A papírlapra nézett, aztán
intett a kezével, jelezve, hogy be-
széli a kar.

A szocialisták - kezdte - a
mai napról az egész országban
sztrájkot hirdettek; de én tudom,
hogy köztetek sok becsületes, nyu-
godt és higgadt munkás van, aki
nem akar ezen a veszélyes úton jár-
ni, hanem az otthonára és a család-
jára gondol. Eppen ezért úgy hatá-
roztuk, hogy egy írást teszünk
elétek...

A TELEPVEZETŐ KÖHECSELT
és egy kis szünetet tartott, mintha

csak erőt gyűjtött volna, hogy hang-
ját magasabbra emelje. A munkások
leszüntelt figyelték, vajon mi követ-
kezik?

— Egy kötelezvényt - folytatta a
telepvezető - amin ez áll: Alulról-
tak igaz hitünkre kötelezzük magun-
kat, hogy kilépünk a szakszervezet-
ből, semmiféle összefüggést nem
veszünk és nem megyünk el a
Nép Házába...

— Igaz hitemre ígérem, hogy ilyen
papírt sosem írok alá - szöjt egy
deszkahordozó emelt hangon. - So-
ha az életben!

— En sel - kiáltotta egy másik.
— En sel En sel - hangzott min-
den felől.

— Csend! - üvöltött a telepve-
zető. - Csend, amíg be nem feje-
zem a mondanivalómat! Idefigyelje-
tek emberek! Két dolog közt választ-
hattok: aki folytatja a munkát, jöjjön
ide, aki pedig sztrájkolni akar, ma-
radjon a helyén!

A munkások egymásra néztek.
Szemükben gúny és megvetés tükrö-
ződött. A harmas számú fűrészgép
mellett sovány, sápadt arcú fűrés-
munkás töprengött. Mit tegyen? Hisz
alig egy hete, hogy bérémeletet ka-
pott! Miértis sztrájkolna? De mégis...
mit szólnak majd munkatársai? Ki-
gúnyolják, szidalmazzák... Eh, a na-
gyokkal és a hatalmasokkal kell tar-
tani! A szakszervezetbe azok lépnek
be, akik isznak, verekednek, károm-
kodnak és szidják a gazdagokat...
Sapkáját szemébe huzta, kilépett a
sorból és odament a telepvezetőhöz.

OTT ÁLLT A FIATAL FAOSZTA-
LYOZO is. Nemrég nősült. A vállá-
lattel szobakonyhára lakást kapott.
Még érzik a szobában a festés szaga.
Felesége virágot tett az asztalra
és tiszta függönyöket az ablakra.
Hire járja, hogy rövidesen áthelyezik
a deszkaszállítóba és magasabb
munkakörbe kerül. Igaz, ami igaz,
jól ért a számoláshoz. A deszkamé-

retek az ujjaiában vannak. Fiatal há-
zas, szerelmes és boldog és jobb
munkát vár rá... de most neki is
szint kell vallania! Még habozott,
aztán ő is odament a telepvezető-
höz.

Már-már a harmadik is kilépett a
sorból, a nyurga rönkházhoz. Nagy
nyomorban él a vállalat barátságában,
ő gyermeke van olyan korban, am-
kor mindig éhesek és a ruha csak
ugy éri rajtuk. A felesége is egyre
fogy, egyre sápad. Most meg itt van
ez a sztrájk. Mi lesz a vége? Fel-
mondás? Kitérőztatás a barátság-
ból? Aztán hova menjen. Pénze nincs!
A szakszervezeti segéllyel ugyan nem
sokra megy... de mégse! Nem... nem
hagyhatja cserben társait! Szilárdan
vette meg lábát ő is a csoportban,
a többiek között.

A telepvezető várakozva fordult
feléjük. - Nos - kérdezte türelme-
lentül - jöttök vagy maradtok? Ír-
játok alá az ívet és vegyétek fel a
munkát! Hallgassatok rám és...

Hirtelen négy ágyunaszád bukkan-
t fel az öbölben. A telepvezető arca
felragyogott. A nagyok értik a dol-
gukat! A rendezés tökéletes!

A munkások egymásra néztek.
Ágyunaszádok! Mintha csak a mult
szellem lennének, amikor a sztrájk-
koló fűrészmunkásokat összefogdos-
ták és a katonák szuronyai elé állí-
tották, a tenger felől pedig hadihajók
ágyúi szegeződtek rájuk...

EBBEN A PERCBEN az ország-
ut felől zeneszó hangzott. A többi
fűrésztelap munkásai vonultak a
Nép Házához. Amikor a telephez
érték, csatlakoztak hozzájuk.

Az ágyunaszádok mozdulatlanul
meredtek feléjük az öbölből. A sztrájk-
kolók élméntek mellettük és lépésük
még keményebben dobbant. Egyikük
énekelni kezdett, a többiek folytat-
ták.

Mentek a Nép Házához. És előttük
vörös zászlót lengettek a tavaszi
szél.

Fordította:
Kreutzer Sándor

—O—

Az öreg halász és a tenger - filmen

Ernest Hemingway világslíkt ar-
tott Nobel-díjas regényét, Az öreg
halász és a tenger-t megfilmesítik.
A film felvételei Kubában készülnek. Az
Öreg halászt Spencer Tracy, ifjú ba-
ráját Felipe Pazos alakítja. Heming-
way maga is részt vesz a forgatás
munkájában. A Béke és szabadság
egyik júniusi száma képet közöl,
amelyen Hemingway Miguel Rami-
rez halással beszélget. Miguel ki-
jelentette: nem igaz, hogy az író róla
mintázta a regénynek főhősét s ennek
jutalmául egy új csónakot ígért neki.
A filmben egyébként maga Heming-
way is vállalt egy epizódszerepet.

Doris Lessing: ELDORÁDÓ

A patrarchális angol és bur farme-
rek, aranydózs, városi kishatalnok-
ok után most megismerkedhetünk a
gyarmati tisztviselők, négermunkás
meggazdagodott bányarésztulajdo-
nosok, korrupt újságírók és lelkiis-
meretlen politikusok életével.

A néger gyermekekkel játszó me-
zítársas farmerlány és kis gépirónő
tehát, „kariert futott be”. De ez a
„kariert” nem elégette ki. A farm-
élet provinciális szovinizmus helyett
a város kozmopolita szovinizmusra fo-
gadta, méhetlen fajt gőg és ön-
teltség, a nagypolgári „sundowner
party”-k, társas összejövetelek ké-
mutatása és üressége. Megundoro-
dott környezetétől, eddigi életmódjától.

Erélyes, magabiztos asszony lehet,
mert bátran levonta a következtet-
seket: elvált férjétől, háttal fordított
nemcsak barátainak és ismerőseinek,
a jómodnak és az otthonnak, hanem
második házának is. Afrikának is,
huzsonöt éves dél-rhodéziai múltját
és kislátal együtt áthajózott
Európába.

Nemcsak magánéletében volt kö-
vetkezős: háttal fordított a
polgári társadalomnak is és a mun-
kaszociális, a szocializmus ügye mellé
állt. Afrika problémáit, az elnyomók
és elnyomottak, a fehérek és feketék
ellentétének feszült légköré, ember-
séges emberré érlette, az igazság, a
béke, a haladás iránt.

Az önéletrajzi írások sorába tartozik,
legutolsók regényeiben. Már első
könyve, az „Énekek a fű” is egy as-
zony életéről szól. Ez az asszony
még nem Doris Lessing, de könyvé-
ben már ahhoz a kérdéshez nyúl,
amit legnagyobb problémája életének
ezen a fordulópontján, az embert és
írót sorsát eldöntő 1948-49-es évi-
ben: a dél-afrikai polgári nő életének
céltalanságát és ürességét mutatja
be. A farmélet sivár egyhangúságá-
ban és fojtott féltudatában érik
meg a regény hősnőjének a tragédiá-

ja. De az „Énekek a fű” Maryjének
az ernyéd alatt bújólkodó konfliktus-
tá a halál oldja meg. Doris Les-
sing pedig az életet választotta. Má-
sodik regényében, a „Martha Quest”
ben már nyíltan, leplezetlenül
magát adja, ugyanígy a regény
folytatásában, az „A Proper Mar-
riage” (Előnyös házasság) című
könyvében. Ez a két írás, amely egy-
öt kötetre tervezett regényciklus ele-
je, megmutatja Doris Lessinget, a-
mint a farm kildátalan korlátoltsá-
gából a tágas horizontokat ígérő vá-
rosba menekül, majd a házasságba,
a gyermekek születésébe, de mindenütt
csak képmutatást és hazugságot ta-
lál: megcsómlók a faji meg társa-
dalmi ellentétek vulkánján gondola-
nul táncol. evő-ülő társaságtól, a
melyet a háború se tud féltráni, a
váloságra döbbeneti és megtáldája
az utat a kommunista pártoshoz.

Amikor Martha Quest kapcsolatba
kerül a kommunizmuskal és elova-
sa az első könyveket meg brosurákat,
Doris Lessing így ír:
„Nagyon saoross elközelése volt
mindarról, amit olvasott! De az igaz-
ság szürke téglái mögöl olyan élet-
szemlélet ragyogó körvonala bonta-
koztak ki, amelyről eddig fogalma
sem volt. Düh fogta el: 22 éves, an-
nak a forradalomnak az idején szü-
letett, amely - hogy a legkevésbé-
bet mondjuk - fontos szerepet ját-
szott a világ fejlődésében és mégis,
ez az első alkalom, hogy a legele-
mőbb dolgokat is megtudhatta róla.
Düh csak fokozódott, amikor arra
gondolt, hogy milyen készségesen
részt vett a nem gondoskodásnak
ebben a bűnös folyamatban. Mert
sok alkalomra lett volna, hogy a té-
nyeket felkutassa, megtalálja az
igazságot. Nem tette. Nevelése, isko-
lázata, társasága, az újságok -
mind becsúszkáltak azért, hogy 22
éves felnőtt koráig a világ szocialis-
ta egyhatódáról még csak ne is gon-
dolkozhasson. Olyan volt, mintha

Devecseri Gábor:

KAGYLÓ

En is csodálkozom, méltatlan kodni készen:
hol jáspis-kapu állt s torony meredt merészen,
ott pusztaság vagy tört kövek parkánya, s rajta
kis gyík sütkérezik a fejét félrehajva,
s a gíz-gázok közt omlik s reped a tarka kő,
mely annyi ember műve volt, szent rajza jó ha cifra folt,
egér - s nyúl - s hangyalábbal tapodja az lád.

De mondd, nem éppoly szörnyű s kétségbe-hullató tán,
a gyöngyházfényű kagyló, mely tajtékok hajóján
kiért a partra és művész-lakója tüntén,
(csavarvonal maradt csak utána és a szent fény,
a gyöngéd-csillogás, mit egy élet hagyott),
pompás kupola egykoron, hever egy apró asztalon
és cigarettavégek döglednek benne ott?

BALINT GYÖRGY

Nehéz feladat írni
egy jóbarátot, akivel
együtt voltunk fiatalok,
együtt tréfálkoztunk,
beszélgettünk mélyse-
gen komoly, véresen ne-
hez problémákról -
de mindig mosolyogva,
nehogy észrevehesse
valaki, hogy mielőtt be-
szélgettünk. Nehéz leírni
erről az ifjú jóbarátot:
most, július 9-én lenne
ötven éves. Azért ne-
héz, mert Balint György
ma is úgy él mindany-
nyunk - barátok, kor-
társak, munkatársak -
emlékében, mintegy mo-
solyog, kicsit szegény-
lős kisfiú, nagyon sze-
rény ember, olyan sze-
rény, amilyen csak a
nagy tehetség lehet.

Újságíró és író volt,
de az előbbire volt
büszke. Soha másnak
nem vallotta magát
csak újságírónak. Hu-
szonöt éves korában
vezércikket írt az or-
szág legnagyobb lapjá-
ba, - csak az tudhatja
mit jelent ez, aki em-
lékszik a negyedszázad
előtti időkre, amikor
csupán az „Idősebbek”
kiváltsága volt a vezér-
cik, a publicisztika. De
öt percelt aztán, hogy
a vezércikk utolsó szá-
la

vát leírta, már ott állt
az írógép mellett és
diktálta - a kis hire-
ket. Az apró érdekessé-
geket, hazai vagy kü-
lföldi információkat, ez-
ek mindig a kisleme-
rök küldésével érkező
szövegek. „A szavak fel-
kelése” - ez a címe
annak a kétféle megje-
lent kötetnek, amely
Balint György írásait
nyújtja a régi olvasók-
nak és a fiataloknak,
akik nem ismerhették
már. Igen, Balint
György munkájával,
harcával a szavak fel-
kelésére tanította a fia-
tal és az idősebb újsá-
gírókat. Az ő írásai-
ból tanulunk írásműve-
szetet, önégyeztet,
harcmodort és bátorsá-
got. Az ő rövid, de na-
gyon mélyértelmű írá-
saiból tanulhatjuk meg,
hogyan kell gondolá-
talnak egyetlen felele-
ges mondat és szó né-
kül közölni azokkal, a-
kikhez intézzük őket.
Mert a fasizmus döl-
hőngése idején is bát-
ran, a nagy művelte-
ségi irásúddal harci vé-
reztetésben állt ki Balint
György az emberért, a
humánusért, a népert.

Idézzük egy gondolatát,
amelyet 1935-ben írt
le:

„Don Quijote-k ezre-
re van szükség. Don
Quijote-seregekre; az
egyetlen Don Quijote-
nak el kell tűnnie és a
tömegeknek kell Don
Quijote-vá válniuk, mert
az igazi egyéniség csak
hatásában él és az igá-
zi harcosnak millió fele
van és millió dárdaia,
Millió dárdaival pedig
a legerősebb szélmalom
sem tud harcolni.”

Fájdalmas szeretettel,
a barátok és tanítvá-
nyok kegyeletével em-
lékezzünk most, ötvene-
dik születésnapján Ba-
lint Györgyre. Rá, aki
magasra emelte az újsá-
gírói hivatás nemes
eszméjét, aki tollal a
kezében harcolt a nép-
ért mindaddig, amíg a
fasizmus ki nem ütötte
kezeiből a tollat. A har-
minchét éves korában
mártírhálát halt Balint
Györgyre, aki mindig
büszke volt arra, hogy
újságíró. Mi büszké-
k vagyunk arra, hogy Ba-
lint György szemlé-
tében végézzük újságírói
munkánkat, dolgozunk,
harcolunk a népert.

Rajna Béla

RÖVIDEN...

Lukács Emil Bolaszlav, az ismert
szlovák költő befektette Helmi Jenő
„A néma levente” című színművének
fordítását a szlovák színházak szá-
mára. A fordítás könyv alakban a
Szlovák Írók Szövetségének Kiadásá-
ban jelenik meg.

Nagy feltűnést keltett John Cogley
két kötetes könyve: „Jelentés a feke-
telistázásról”. A New York Times -
a többi amerikai laphoz hasonlóan -
elsőoldalon, terjedelmes cikkben is-

metelt a szerző legfontosabb megá-
lapításait. A könyvből kiderül, hogy
mindazok a színészek, filmművészek,
filmszakemberek, akik a legutóbbi
nyolc évtizedben a színház és a film-
művészetek közötti különbséget
„feketelistázás” keretében, mind a
mai napig nem tudnak szerephez
jutni. 1951 óta 324 művész és film-
szakember tettenézték a feketelistázá-
ra. Az érdeklődők tanuskodók hasonló
sorsra kerültek: azóta is bojkottálják
őket a filmgyárosok.

Karinthy Ferenc: Irodalmi történetek

Mai írónk között alig akad olyan
realista tehetség, balzaci érdekű
művész, mint Karinthy Ferenc. Már
első regényében ez kapta meg az ol-
vasót, a gyerekeikkel írt, csak igéret-
nek tekinthető „Don Juan éjszaká-
ja”-ban: realitásnak és játékosság-
nak, a való élet sok részletének és a
fantázia-születte világának ötvöze-
te. Írói utján lehetnek kitérők: követelt
és benső hittel átélt illúziók vonzo-
ták, melyeket nem tudott írói hittel
igazsá várással - nem is tudha-
tott és mintha a könnyű, politikai
és olvasó siker vágya hívta volna,
a feltételek regényeszerűség kedvéért
engedélyt tett becsületesnek, saját
írói képességei kárára.

Erdékes és jellemző, hogy a ri-
portjaiban talált magára - a való-
ság, a tények igazsága szálta újjá
azt az író, aki a „Szellemidézés”-
ben, a „Kéntaur”-ban, néhány elbe-
szélésében oly rokonszenveset és lé-
reletesen alkotott. Lezártul a tévova
keresés kora. Mióta újból azt írja,
amihet kedve és tehetsége van, áradó
gazdagsággal ömlik az igazság és érde-
kes anyag, egyre teljesebb a mű.
Az „Irodalmi történetek” helysége
érdekelne az olvasókat, - márcsak a
témája miatt is! Hogyan élt, kilátó-
dott, játszott, dolgozott a század
legérdekesebb íróinak egyike, Ka-
rinthy Frigyes, hogyan találta meg
helyét a világban a nagy író fia -
a maga utjának stációt jelzik e no-
vellák, egy önéletrajz önmagukban
is kifejező, teljes töredékek. Ezt a vi-
lágot, gyermekkorának és serdülő
évének nagy élményét, egy kifőnös
írónak - apjának - reávetülő ár-
nyékát, a szabadság és önálló egyé-

niséggé válás kísérletét akarja „ki-
írni” magából már évek óta Karinthy
Ferenc. S most, most sikerült töké-
letesen megfogalmaznia azt a gro-
teszk, rokonszenves, furcsa környe-
zetet, amelyben apja élt s dolgozott;
amelynek jelképe a baracklekvár, jel-
képe az átmenetiségnek, az állandó
és be nem váltott ígéretek minden-
napjainak.

A „ferencvárosi szív” elsőlyllyet
világából, a polgárpukkasztások, jó
s gyengéd tréfák hangulatából ho-
gyan bontakozik ki az író, az ellen-
fele lábába csimpaszkodó iradivizi-
labdázó hogyan érik férfivá és íróvá,
aki elmondja majd, amit önmagáról
s az emberekről tud - ezt követjük
nyomon a novellák során, anélkül,
hogy Karinthy a folyamatot magát
megmutatná, anélkül, hogy újjal je-

Az „Irodalmi történetek” helysége
érdekelne az olvasókat, - márcsak a
témája miatt is! Hogyan élt, kilátó-
dott, játszott, dolgozott a század
legérdekesebb íróinak egyike, Ka-
rinthy Frigyes, hogyan találta meg
helyét a világban a nagy író fia -
a maga utjának stációt jelzik e no-
vellák, egy önéletrajz önmagukban
is kifejező, teljes töredékek. Ezt a vi-
lágot, gyermekkorának és serdülő
évének nagy élményét, egy kifőnös
írónak - apjának - reávetülő ár-
nyékát, a szabadság és önálló egyé-

Shakespeare vagy Marlowe?

Calvin Hoffman ismert amerikai
színházi kritikus angliai utazása előtt
sajtónyilatkozatot tett, amelyben be-
jelentette, hogy „egy magát megne-
vezni nem akaró amerikai műbárát”
2800 dollár díjat tűzött ki annak, aki
kétséget kizáróan bebizonyítja, hogy
Shakespeare műveit kortárs, Chris-
topher Marlowe írta. Calvin Hoff-
man, aki ennek az elméletnek egyik
legszántab hiva, a közelmúltban
vállott kudarcot a Walsingham-krip-
ta felbontásánál, amelyben nem ta-
lálta meg a várt bizonyítékokat. Hoff-
man sajtónyilatkozatában hangsú-
lyozta, hogy a 2800 dolláros díj való-
színűleg eredményesebb és behatóbb
kutatásra ösztökéli majd az iroda-
lomtörténészeket. A kutatók eddigi
eredményeiről beszélve azt állította,
hogy máris „kétségtelen bizonyíté-
kok vannak arra, hogy Marlowe, bi-
zonyos társadalmi és politikai okok
miatt, kénytelen volt műveit egy szí-
nész neve alatt megjelentetni”.

Tizenegy éves korában abbahagy-
ta iskolai tanulmányait és a dél-
rhodéziai farmon dolgozott, segített
a mezőgazdasági munkában, két
év múlva othagyta a dél-afrikai
vold-ek tágas, füves síkságait és a
fővárosban, Salisbury-ben gép- és
gyorsírói állást vállalt. 1949-ben
egy csapásra író lett belőle: amikor
ugyszólván teljesen pénz nélkül
partra szállt Angliában, egy kézi-
ratot is hozott magával, első regénye,
The Grass is Singing (Énekek a fű)
kézirátát. Az első kiadó, akinek be-
nyújtotta, rögtön elfogadta, meg-
ugyanabban az évben meg is jelent
és nagy feltűnést keltett: eddig már
hat angol kiadás látott napvilágot
és számos más nyelvre is lefordí-
tották.

De egyéb vonatkozásban is színes,
gazdag tapasztalat áll Doris Lessing
mögött: a paraszti farmélet után a
főváros dolgozó kislipárgái nőinek
sorsát osztotta meg, majd betört a
nagypolgárság soraiba, férjhez ment
egy guarnati tisztviselőhöz, a „jó
partival” bekerült a „jó társaságba”.

litikai mondanivalóját sohasem ő
maga mondja ki, és csak a legtrit-
kább esetben mondhatja el szereplő-
vel: a cselekmény, a konfliktus vezí-
ré az olvasót arra, hogy maga vonja
le a következtetéseket. Amilyen túr-
tózódó a tanulságok levonásánál,
olyan szubjektív az érzelmek terén.
Ahol csak fehérek szerepelnek, azon-
nal kéznél van gyűjere: a metsző
gúny. Minden során érezni, hogy
gyűlöli a dél-afrikai polgári életfor-
mát, annak minden megjelenését,
a faji felsőbbrendűség gőgjét csakugy,
mint a plebejalkódó uriaszonság
önkény, árszerű guarnati tisztviselő
„jó társaságát”. Gyűlöletét és undó-
rát nem úgy mutatta ki, hogy az
angol irodalomban már szinte tradi-
ciósámba menő módon moralizál
(egyébként itt jegezzük meg, hogy
az angol irodalomra ugyancsak jel-
lemző sajátos humora, sajnos telje-
sen hiányzik belőle), hanem finom
íróiáradat harcol, ami gyilkosabb min-
den elítélő frázisnál.

Legnagyobb ereje és nől sze-
me, amelyet az embereket -
különösen a nőket - és a problémá-
kat látja. Regényeinek és novellá-
inak asszonyai és leányai kivétel nél-
kül nagyszerűen megrajzolt figurák,
mellékalakok s főszereplők egyaránt.
Egy-egy váratlan reakciójuk, egy-egy
meglepető mondatuk jobban jellemzi
őket, mint oldalas leírások, mert vá-
ratlanságuk és meglepősségük ellené-
re - vagy éppen azért - oly ismer-
dős és táldalók. Doris Lessing
könyveiben a nagy problémák: a há-
ború, a faji kérdés, a haladó erők
harca az asszony mindennapi életé-
nek tükrében jelenik meg. A dél-
afrikai polgári életforma csodáit a
szerelem, a házasság, a fordrá-
szon, a nők plebejái, házasságban és
cseléd-problémáin, a terhesség, a
szülés és a gyermeknevelés kér-
dése keresztül mutatja meg. Ez a
metsző íróiáradat az utolsó női látá-
s-mód ad sajátos zamatot Doris
Lessing műveinek. Velük a világ haladó
irodalma érdekes, új színnel gazda-
godott.

Hódos György

Pártélet

Beszámoló és vezetőségválasztó közgyűlés

A Május 1. asztalosipari termelőszövetkezet pártalapszervezetének közgyűlésén vagyunk. Nagy esemény ez a szövetkezet kommunista részére: meghallgatják az alapszervezet elnökeinek jelentését, majd új bürt választanak. A párttagok nagy érdeklődéssel tekintenek a gyűlésre.

Gyorsan telik az idő, az óra mutatója rohamosan halad előre, peregek az események. Megnyitották a gyűlést, megválasztották az elnökséget, már a bürt tevékenységéről szóló jelentést is felolvasták. De egyszer csak megakadt a gyűlés gördülékénysége.

— Az elvtársak közül ki akar részt venni a vitában? — kérdezte Szabó János elvtárs, a gyűlést vezető elnök.

Erdeklődéssel tekintünk széjjel a gyűlésteremben, kik azok az elvtársak, akik véleményét mondandak a bürt tevékenységéről. Szokva vagyunk ahhoz, hogy ilyenkor sokan részt vesznek a vitában, megmondják véleményüket. Kidoborítják az eredményeket, ostromozzák a hibákat, segítve ezáltal az újonnan választott bürtnek. Ez nemcsak joga, hanem kötelessége is minden párttagnak.

Nem igen jelentkezik a felszólalók. Egy-két hozzászólás hangzott el csupán, de az is azért, hogy a felszólaló elvtárs tisztázza magát, amiért a beszámolóban megbírálták. Így például Horváth Elemér elvtárs — aki a bürtben a propaganda és az agitációs munkáért felel — azzal igyekezett magyarázatot adni a szemléltető agitáció elhanyagolásáért, hogy a szövetkezet műhelyei a város különböző részein vannak és nem tudja elfogni azokat. Ez azonban nem kifogás, mert Horváth elvtársnak a nap bármely órájában alkalma lett volna meglátogatni a műhelyeket. A szemléltető agitáció megújítása egyébként nem egyedül a propaganda és az agitációs munkáért felel elvtárs feladata, hanem az egész alapszervezet, minden kommunista. Horváth elvtársnak csak irányítania kellett volna azt a munkát. Podina Ioan elvtárs az ifjúság kommunista nevelésének hiányát említtette meg, de csak röviden. Nem mutatott rá a hibák gyökereire, arra sem, hogy az alapszervezet, a kommunista miként foglalkoznak a fiatalokkal. Ez nem tűnt ki a bürt jelentéséből sem.

Röviden ezek a felszólalások hangzottak el. Még Molnár István elvtárs mutatott rá arra, hogy az ARUS munkája azért nem kielégítő, mert kevés segítséget kapott az alapszervezet bürtjéről. A termelés menetéről, a belső pártmunkáról, a pártszervezet vezetéséről, a kommunista tevékenységéről a termelésben

egy szó sem esett. Mintha valami más gyűlésen, nem pártgyűlésen volnánk.

Vajon miért ez a passzivitás, érdektelenség? Ez elsősorban a régi bürt hibája. Noha Szabó János elvtárs, az alapszervezet volt titkára több alkalommal kérte a tagokat, szólniuk a kérdésekre, bírálniuk meg a bürt hibáit, mutassanak rá a hiányosságokra, hogy az új bürt okukon azokból, mégsem jelennek meg a gyűlésen.

A hiba ott kezdődött, hogy az alapszervezet bürtje nem nyújtott alkalmat a vita kibontakozására. Fogvatékok voltak már a gyűlés megszervezésében. Voltak olyan párttagok, akiket később értesítettek a gyűlés megtartásáról és napirendjéről. Nem biztosították a tagság pontos megjelenését sem. Ezáltal mindössze 75 százalékban jelentek meg a tagok.

A beszámoló sem nyújtott világos képet. Nagy általánossággal mutatta be a kérdéseket. Nem elemelte mélyrehatóan a pártmunkát, a párttagok tevékenységét, eredményeit, fogvatékokait. Ellentétes részben vannak a jelentések. A beszámoló első részében például az áll: „Az alapszervezet bürtje minden párttagnak konkrét feladatot jelölt meg s a bürt rendszeresen ellenőrzi azok teljesítését”. A beszámoló másik része pedig így hangzik: „Szabó János elvtárs hibája az, hogy nem kísért elegendő figyelemmel, hogy minden párttag konkrét feladatot legyen. Így még most is vannak párttagok, akiknek nincsenek konkrét pártfeladataik”. Ezek szerint felvetődik a kérdés: van,

vagy nincs konkrét feladata minden párttagnak?

A beszámoló más része sem tájékoztatta kielégítően a jelenlévőket. A termelési kérdésekről szólván a jelentésben az 1955-ös év adatait használták fel. Azt is egy mondatban foglalták össze. A jelentés nem tükrözte, hogy a párttagok és tagjelöltek miként veszik ki részüket a termelésből és az alapszervezet bürtje hogyan irányítja a szövetkezet vezetését a termelési kérdések megoldásában. A bürt tevékenységéről szóló jelentés nem tükrözte a bürtben lévő légkört sem; hogyan alkalmazták a kollektív vezetés és a kollektív munka lenini elvét.

Mindez rányomta bélyegét a gyűlés színvonalára. Mivel a párttagok tájékozatlanok voltak, nem kapcsolódott a vitába, nem tudtak véleményét mondani, sem segíteni az új bürt.

Novac Cornel elvtárs, a városi pártbizottság aktivistája a gyűlés befejezése előtt rámutatott a hibákra és az új bürtnek javasolta a hibák mielőbbi kiküszöbölését. „Az új bürt — hangoztatta — fordítson nagyobb figyelmet az ifjúság kommunista nevelésére, a tömegszervezetek irányítására és vezetésére, az agitátor-kollektíva és a pártönkivűli aktívá bővítésére és biztosítására konkrét feladatokat valamennyiük részére”.

Ezután rátértek a vezetőszevek megválasztására. A titkári tisztséggel Horváth Elemér elvtársat bízták meg. Az alapszervezet ezután intézkedési tervet fogadott el, amelynek alapján az új bürt dolgozik majd.

H. M.

Tollhegyre kíváncsiak...

A szó-daviz is?

Igen, a szó-daviz is abba a szerencsés helyzetbe került, hogy a jó-ravaló és főleg szomszias emberek bosszanthatja. Például azzal is bosszantja, hogy a Marasesti utcában már emberemlékezt óta nem láttak szó-davizes kocsit. Ha ez kicsit túlzás is, de azt bátran mondhatjuk, hogy minden szóközlőben gyönyörködhetnek csak a fentjelzett utca lakói a szó-davizes kocsi boldog látványában.

Egyesek azt mesélik, hogy a szó-daviz már jóval előbb — még mielőtt a kocsit az utcára érkezne — elfogy. Ugy látszik, keveset gyártanak.

Más hírek szerint utközben elfolyik. Már hogyan folya ki abból a vastag tüvegéből? Hja kérem, ismerni kell a szó-daviz lélektanát. Sok esetben a csap már nem tud ellenállni a szénsavval szövetkezett víz rohamának és csendes szörűgességgel utat enged neki. Néha a harc kimenetele hamar eldőlt és akkor az elképzelt vevőnek egy fél üres üveget nyomnak a markába. De van, amikor alattomosan, a szobában folyik ki az egész víz. Igaz, van olyan eset is, amikor a szó-daviz valószínűleg szénsav híján úgy beletelepszik az tüvegbe, hogy még rágózatással sem jön ki.

Hát így van ez... De korántsem helyesen!

Izsák Lajos,
levelező

24 óra alatt 30 tonna mozaik

Nemrég a pernyával mozaik- és kőporgyáiban befejezték a mozaik gyártásához szükséges második berendezés felszerelését. Az új gépcsoport 24 óra alatt több, mint 30 tonna mozaikot gyárt. Két brigád dolgozik itt. Az egyiket Curetan Ioan, a másikat pedig Dihor Vasile vezeli. A két brigád tíz nap alatt 240 tonna mozaikot gyártott az új berendezéssel, közvetlenül annak felszerelése után.

Juliusi tervüket 105 százalékkal teljesítették túl a mozaik- és kőporgyár dolgozói. Augusztus 23. társulatára a gyár munkaközössége vállalta, hogy augusztus havi tervét felszabadulásunk napjáig teljesíti.

Holtáran Tiberiu,
levelező

O—

Látogassuk

a központi könyvtárat!

A rajoni központi könyvtár (Kulturpalota, telefon 10—15) és a gyermek, valamint ifjúsági könyvtár (Közlejárás utca 89) különböző nyelvű irodalmi, ideológiai, tudományos, technikai, stb. könyveket kölcsönöz az olvasóknak. Beiratkozás díjmentesen történik a személyazonossági igazolvány, iskolásoknak az iskolai igazolvány alapján. Az olvasótérben naponta újságok, folyóiratok és a könyvtár dokumentációs alapjának kötelei tanulmányozhatók.

A rajoni könyvtárat naponta 10—14 és 16—20 óra között látogathatják, vasárnap 10—13 óra között, az ifjúsági könyvtárat pedig naponta 10—13 és 16—19 óra között.

—O—

Iskolák hírei

Az érdeklődők tudomására hozzák a Kolozsvári Zeneművészeti elemi és középiskola (Kolozsvár, Franciscanilor utca 2.) felvételi vizsgáinak rendjét az 1956—57. iskolaévre: VIII. oszt. 1956 augusztus 10. és 11-én szakvizsga, 13. 14 és 15-én román, magyar és történelem írás- és szóbeli a VI. és VII. osztály anyagából. VII., VI., V. oszt.: 1956 augusztus 13. 14 és 15-én a következő szakokra: összes fuvós hangszerekre (fuvola, oboa, klarinét, kürt, fagott, trombita, zug-trombon), ütőhangszerek és vonóhangszerek: hegedű, brácsa, cselló és nagybőgő. I., II., III. és IV. oszt.: 1956 augusztus 16. 17 és 18-án: hegedű, cselló, zongora és hárfá szakokra.

Jelentkezhetnek kezdők, vagy olyanok is, kik hangszert még nem tanultak. A felvételi vizsgákra beiratkozások augusztus 6-ig történnek. Korhatár VIII. osztály, 16 év.

A 4. számú középiskolában megkezdődött az előkészítő tanfolyam a VIII. osztályba felvételre készülő tanulók számára. Vldkiek lakásáról és ellátásáról az iskola gondoskodik.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Ősszel kezdődik az 1957-58. évi labdarugó bajnokság

A Minisztertanács mellett működő Testnevelési és Sportbizottság labdarugó igazgatósága elvből elhatározta, hogy az 1957—58. évi bajnoki idényben a bajnokság ősszel kezdődik és nem tavasszal, mint ahogyan eddig történt. Amennyiben a határozatot véglegesítik, úgy labdarugó csapataink 1957 tavaszától az új bajnoki idény kezdetéig egy később meghatározandó kupa- vagy bajnoki rendszer keretében folytatják majd tevékenységüket.

Az új időbeosztással rendszer kétség telenül sok előnyt biztosít a labdarugó csapatok számára. Elsősorban a bajnoki idényre való felkészülés sokkal alaposabb lehet, de a kupadöntőket, a selejtezőt, a minősítő mérkőzéseket is sokkal megfelelőbb körülmények között bonyolíthatják le, nem utolsósorban pedig a nemzetközi műsort is jobban össze lehet majd egyeztetni a külföldiek programjával.

Szerdán rajfolnak az Európai Kerékpáros Körverseny résztvevői

Európa legkitűnőbb amatőr kerékpárosait rövidesen ismét nagyszabású kerékpáros körverseny állítja rajthoz. A francia L'Equipe és a Parisien Liberté, ez olasz La Gazzetta dello Sport, valamint a belga Les Sports című lapok nagyszabású távversenyt rendeznek, amely hat európai országon vonul végig. A küzdelmet 1846 kilométeres távon folytatják és pedig Jugoszlávián, Olaszországon, Ausztrián, a Német Szövetségi Köztársaságon, Franciaországon és Belgiumon át.

A versenyen 14 ország legjobb kerékpárosai vesznek részt, nevezetesen Franciaország, Belgium, Hollandia, Olaszország, Dánia, Spanyolország, Román Népköztársaság, Német Szövetségi Köztársaság, Jugoszlávia, Görögország, Finnország, Lengyel Népköztársaság, Bolgár Népköztársaság és Norvégia.

Az első versenyszakaszt a Zágráb — Rijeka hegység szakaszon bonyolíthatják le és Zágrábban máris serényen folynak az előkészületek, hogy méltóképpen fogadják Európa legjobb amatőr kerékpárosait.

Néhány sorban

A budapesti Kinizsi labdarugó csapata a csehszlovákiai Füleken játszott barátságos mérkőzést és 6:1 arányban győzött.

arányu vereséget szenvedett a csehszlovák női válogatott csapattól.

A Szovjetunió népi szpartakiádjá labdarugó tornája keretében is megkezdődtek a küzdelmek. Az első mérkőzésen Azerbajdzsán 5:1 arányban győzött Lettország ellen. A labdarugó torna döntőjét a szpartakiáda utolsó napján, augusztus 16-án bonyolíthatják le.

Az RNK női röplabda válogatottja első csehszlovákiai mérkőzésén 3:1 arányban győzött.

Páldiuművel

Vasárnap, augusztus 5.

BUKAREST I. 6.42: Szovjet szerzők dalaiból. 7.15: A Scintila vezércikke. 7.30: Román könnyűzene. 8.30: Gyermekszínház. 9.30: Könyvtárszörök dalaiból. 9.45: Mindenről — mindenkin. 10.45: Spanyol dalok. 11.20: Könyvtárszörök. 11.50: Operettzene. 12.15: Déli hangverseny. 13: Hírek. 13.10: Román népi táncok. 13.15: Moszkva beszél. 14: Rádiózenekar. 14.35: Jól munkáért — szép muzsikát! 15.35: Brahms magyar táncal. 16.30: Faturádió. 17.15: A rádió esztétik-zenekara. 17.45: Zene. 19.30: Színházi előadás. 21.30: Rádiómagazin. 22.15: Táncczene. 22.30: Sport.

hírek. 22.45: Táncczene. 23: Hírek. 23.10: A tánczene folytatása.

BUKAREST II. 7: Reggeli hangverseny. 7.50: Hírek. 8.20: Román szerzők dalaiból. 8.40: Könyvtárszörök. 9: Népi hangverseny. 10: Politikai jegyzetek. 10.15: A keringő színyain. 10.50: Operettelőadás. 12.52: Esztétik-zenekara. 13.45: Francisc Verini énekel. 14: Hírek. 14.30: Esztétik-zenekara. 15.30: Hírek. 16: Népi hangverseny. 17: Könyvtárszörök. 17.15: Jó munkáért — szép muzsikát! 18.50: Kulturális album. 19: Táncczene. 19.30: Kivánsághangverseny. 21: Táncczene. 22: Hírek, sport-hírek. 22.15: Nagy előadás: Wanda Landowska. 23.15: Dallal és táncal a világ körül. 23.55: Táncczene.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9: Új zenei újság. 10.10: Flialok Mohács-igete. 13.30: Hangos naplár. 18.25: Táncczene. 20.35: Énekesmadár. Tamás Aron zenés népi játéka. 22.59: Zenekari hangverseny.

BUDAPEST (PETOFI). 9: Szovjet operettzenekara. 11: Brahms: Német requiem. 12.30: Szászszinü Balaton. 14: Pál utcai fiúk előadás. 16.30: Mozalok. 17.30: Calur vonósnégyes. 18: Magyar népdalok. 18.40: Napfényes délután. 19.05: Tarka muzsika. 20.35: Táncczene.

—O—

Közlemények

A modern jugoszláv festőművészek képzőművészeti kiállítása, valamint a Goya képzőművészeti kiállítása és az aradi Történelmi Múzeum többi oszlopaival — az 1848—49-es forradalom múzeuma, a régészeti, a képző — megtekinthető kedden, pénteken és vasárnap 10—13 és 17—20 óra között.

Az Allami Antikvárium (Arad, Köztársaság utca 80, „Filatelia” helyiség) állandóan vásárol készpénzért, bármilyen tételben, román és idegen nyelven megjelent technikai, tudományos, művészeti és szépirodalmi könyveket.

Az aradi Cukorgyár a gyártási kampányra szakképzett munkásokat és munkásokat keres felvételre. Az Arad-városában, valamint a város környékén lakók előnyben. Feliratkozások felvétel céljából naponta a gyárpépület 2. számú hivatalában.

A Combustibilul közli, hogy az 1. számú és 2. számú „Diverse” lapjegy érvényességét kivételesen augusztus 20-ig meghosszabbították. Felkérjük az érdekelteket, hogy kelő időben jelentkezzenek a fátalepeken.

Aragáz-vásárlók figyelmébe

A K.I.M. VIII-as számú Temesvári Elosztó Hivatala közli az összes állami vállalatokkal és intézményekkel, gazdasági és szövetkezeti szervezettel, valamint azokkal a magánszemélyekkel, akik ipari, vagy kereskedelmi célokra ARAGAZ-t használnak, hogy az 1955. évi 229. számú K.I.M.-szabályzat értelmében kötelesek a Közlajipari Minisztérium működési engedélyét beszerezni.

A működési engedély megszerzésének módjáról felvilágosításokat a temesvári VIII. számú Elosztó Hivatal ad (Dimitrov-utca 2/a. Távfelszóló: 53—62. Beiső telefonszám 5.).

A szabályzati intézkedések végrehajtási határideje: 1956 szeptember 1. Közöljük az illetékesekkel, a szocialista és magánszektorba tartozó vevőinkkel, hogy ha ezen határidőig nem szerzik meg a fentemlített működési engedélyt, az ARAGAZ szállítást megszüntetjük.

—O—

Központi Lottó

A Központi Lottón augusztus 3-án a következő nyerőszámokat húzták ki: 74, 65, 50, 85, 37, 73, 14, 44, 36. Ezáltal 1.960.151 lej kerül kiosztásra.

—O—

Ma filmszínházainkban

Dózsa György: augusztus 10-ig: GRÖF MONTE CHRISTO. II. rész. Nicolae Balcescu: augusztus 8-ig: A KIS CIPOTISZITO. I. L. Caragiale: aug. 5-ig: SCUDERY KISSZONY. Ifjúság: augusztus 5-ig: AZ EMIR-SBQ BUKASA. Solidaritatea (Gáj): augusztus 5-ig: CSILLAGOS SZAR-NYAK. Maxim Gorkij: (Mikela): augusztus 5-ig: NAGY REMÉNYEK. 11e Plintille CFR (Gradiste): augusztus 5-ig: GAZOLAS. Herbák János: augusztus 5-ig: EGY EJSZAKA A MONTBLANKON.

—O—

EDZŐTÁRSAS

Augusztus 5-én, vasárnap napközben változó hőmérséklet várható, éjszaka inkább derült idő. A hőmérséklet nem változik lényegesen, napközben 22—26 fok között, éjszaka 12—16 fok között lesz. Mérsékelt, napközben erősödő szél.

A következő két napon változó, de idő várható, a hőmérséklet alig változik.

ÉLENJÁRÓ KÖZSÉG

Majláton a néptanács végrehajtó bizottsága a nyári betakarítási munkák kérdésével először is a néptanács ülésén foglalkozott. A végrehajtó bizottság tagjai és a képviselők előtt ismertették azokat a feladatokat, amelyeket a kalászosok szemvesztés nélkül történő betakarításáért kell, hogy teljesítsenek a kollektivisták, a társulási tagjai és az egyéni gazdálkodó dolgozó parasztlak. Ismertették elölük azt is, hogy tevékenységük csak abban az esetben vezethet eredményhez, ha a politikai felvilágosító munkával egy időben személyesen is példát mutatnak a dolgozó parasztlaknak.

A néptanács végrehajtó bizottságát feladatának teljesítésében a pártalapszervezet segítette. Agitátorokat osztottak be a választókerületekbe, akik a képviselőkkel együtt mozgósítják a termelőket a betakarítási munkák mielőbbi elvégzésére.

Az aratás megkezdése óta a néptanács végrehajtó bizottsága még számos esetben gyűlést foglalkozott a kam-

pány munkálataival. Elemítették az elért eredményeket és feltekint a hibákat. Intézkedtek, hogy azokat a hibákat, amelyek az aratás, hordás és a cséplés menetét gátolták, azonnal megszüntessék.

A néptanács végrehajtó bizottsága különös gondot fordított a társulási tagjai és az egyéni gazdálkodó dolgozó parasztlak alaposan felkészült betakarítási kampányra, idejében kezdhették meg a kalászosok aratását. Az őszi árpa aratásának befejezése után nyomban hozzáfogtak a buza aratásához. Elsőknek a kollektív gazdaság tagjai kezdtek meg a betakarítási munkálatokat. Példájukat követve Széplál László, Müller Mihály, Nyári Károly, Szőke János, Nyári Balázs, Somogyi Péter egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztlak is a kollektivistákhoz csatlakoztak. A kollektivisták közül az aratás folyamán elért sikereikért Farkas Pál, Lakatos Imre, Szőke János, Nyári Viktor, Kardos Viktor és még sokan mások érdemelték dicsőretet. Az egyéni gazdálkodók so-

raiból különösképpen fejezték a buza aratását. Széplál László érdemelt elismerést, mert minden mezőgazdasági munkát idejében végez. Az ősszel jól elvégzett talajba vetette a magot, tavasszal pedig gondosan ápolta a növényeket. Termett is neki 3564 kiló búzája. Az egyének közül ő volt az első az aratásban, cséplésben és az állam iránti kötelezettségek teljesítésében.

A néptanácsi képviselők sem vallottak szégyent, sőt elmondhatjuk, hogy megfogadták a végrehajtó bizottság tanácsát: politikai felvilágosító munkájukat egy időben példamutatóan dolgozták a magyarázata annak, hogy a szőre való hordást augusztus első felében fejezték be. A buza cséplését Julius 21-én kezdték meg. A cséplőgépeknek dolgozó kollektivisták és parasztlak arra törekedtek, hogy minél rövidebb időben belül bizottság, raktárba kerüljön a gabona. Erre különben a szőreken újsgok is

különbösképpen fejezték a buza aratását. Amikor a kalászosok aratása már befejeződött, a közseg dolgozó parasztlak megkezdte a szőre való hordást. E munka utánemek meggyorsításához jelentős mértékben hozzájárultak a kolcsóns segélynyújtási csoportok. Körülbelül hetvenen, az egyéni gazdálkodók közül kölcsönös segítették egymást az aratásban és a hordásban, most pedig a cséplésben. Megállapítható, hogy a közseg dolgozó parasztlaknak nagy többsége odaadással és szorgalommal végzi munkáját. Ez a magyarázata annak, hogy a szőre való hordást augusztus első felében fejezték be.

A buza cséplését Julius 21-én kezdték meg. A cséplőgépeknek dolgozó kollektivisták és parasztlak arra törekedtek, hogy minél rövidebb időben belül bizottság, raktárba kerüljön a gabona. Erre különben a szőreken újsgok is

felhívják figyelmüket. A végrehajtó bizottság tagjai vállalták, hogy a helyszínen ellenőrzik a cséplés menetét, s ha hibákat észlelnék, azonnal intézkednek azok minél rövidebb időben belül történő megszüntetéséért. Az állam iránti kötelezettség teljesítéséért a közsegi meghatalmazott Mar-naila Gheorghe, valamint a székérkaravánok felelősei, Nyári József és Szobolai Sándor elvtársak tevékenykednek. A cséplési közsegi viszonylatban 58 százaléban végezték el, míg a kvótát 36 százaléban adták be a dolgozó parasztlak.

Majlát ma rajoni viszonylatban élenjáró közsegi a betakarítási munkálatok vonatkozásában. Meggyőződésünk, hogy a néptanács végrehajtó bizottsága és a pártalapszervezet a jövőben még fokozottabb munkával harcol a cséplés mielőbbi befejezéséért és az állam iránti kötelezettségek teljesítéséért, valamint azért, hogy az élenjáró címet továbbra is megtarthassák.

B. M.

A Szovjetunió, a Német Demokratikus Köztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság közös nyilatkozata

MOSZKVA. (Agerpres). A TASZSZ közli a Szovjetunió, a Német Demokratikus Köztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság közös nyilatkozatát:

A Szovjetunió, a Német Demokratikus Köztársaság és a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság között tárgyalások folytak, amelyek eredményeként egyezményt írtak alá Moszkvában egy Jugoszláviában építendő alumínium-ipari vállalatra vonatkozólag.

Az egyezmény előírja, hogy a Jugoszláv SZNK-kormány 1956-ban egy 100.000 tonna termelőképességű alumíniumüzem építését kezdi meg.

A Szovjetunió és a Német DK-kormány segítséget nyújt a SZNK-kormányának ennek az üzemnek első részlege felépítésében, amelynek évi termelése 50.000 tonna alumínium lesz, segítséget nyújt a vízierőművek felépítésében, amelyek villamosenergiával látják el az alumínium üzemeket, segítséget nyújt a bauxit kitermelésénél, a szoda és az elektród gyártásánál, a már fennálló vállalatokban, hogy az épülő

üzem elérje az évi 50.000 tonna alumínium termelését.

Az alumínium üzemek első részlege legkésőbb 1961-ben helyezik üzembe.

Az alumínium üzem első részlegének, a vízierőműveknek és a hozzá tartozó vállalatok felépítése költségeinek fedezésére a Szovjetunió és a Német DK-kormányai egyenlő arányban 700 millió rubel összegű hosszúlejáratú hitelt nyújtanak a Jugoszláv SZNK-kormányának, 2 százalékos kamattal. A hitelt a Szovjetunió és a Német DK-nak Jugoszlávia a szállítandó alumíniummal, valamint alumínium hengerelt áruk szállításával téríti meg.

A Szovjetunió a hitel keretében megfelelő mennyiségű búzát szállít Jugoszláviának, a buza eladásából befolyt összeget a Jugoszláviában építendő vállalatok kiadására fordítja.

A Szovjetunió és a Német DK-kormány egyöntetűen kijelentik, hogy hitelt nyújtanak a Jugoszláv SZNK-nak az alumínium üzem második részlege felépítési költségeinek fedezésére (az egyezményt aláíró

kormányok utólagosan megállapítják a hitel összegét és annak határidejét).

Az egyezmény előírja, hogy a szerződő felek megfelelő szervei együttműködnek a vállalatok tervezés, elvégzésében és hogy a Szovjetunió és a Német DK szervezetei biztosítják a felszerelés szállítását, az építkezéshez szükséges technikai segély nyújtását, a berendezés felszerelését, a vállalat üzembehelyezését és a jugoszláv félnek a szabadalom és technikai dokumentáció átadását, amely az építendő vállalat termelésének megszervezéséhez szükséges. A dokumentációs anyag átadása fizetés nélkül történik.

A tárgyalások a kölcsönös megértés szellemében folytak le, a felek annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy az egyezmény nem csak a szerződő felek érdekeit szolgálja, hanem járuljon hozzá a nemzetközi gazdasági együttműködés megszilárdításához és fejlesztéséhez.

Az egyezményt szovjet részről K. Koval, a Német DK részéről F. Selbmann, jugoszláv részről A. Hume, a küldöttségek vezetői írták alá.

PAKISZTÁN KÜLÜGYMINISZTERE:

Az államosítás

Egyiptom szuverén joga

DELHI. (Agerpres). — Az Új Kína jelenti:

Csüdrí, Pakisztán külügyminisztere, egyik sajtónyilatkozatában kijelentette, hogy véleménye szerint a Szezi-csatorna államosítása Egyiptom szuverén joga. Pakisztán — mondotta — lehetségesnek tart egy olyan megoldást, amely figyelembe veszi mind azt, hogy Egyiptomnak szuverén joga van a csatornához, mind pedig azoknak az államoknak az érdekét, amelyek ezt a hajózási utat használják.

A külügyminiszter egy másik kérdésre válaszolva azt mondotta, nem tartja szükségesnek, hogy a bagdadi paktum tanácsa érkekezletet hívjon össze a Szezi-csatorna államosítása következtében előállt helyzet megvitatására.

—O—

Néhány mondatban

Mint a France Presse jelenti, „A nukleáris robbantások” címmel az indiai kormány terjedelmes brosrút adott ki. A brosrú feltárja, hogy milyen káros következményekkel járnak az emberiségre a nukleáris kísérletek. A brosrúhoz Nehru miniszterelnök írt előszót. A könyv grafikonon szemlélteti a nukleáris, termokleáris és más bombák hatásait.

Mahmud Ahmad, Pakisztán moszkvai ideiglenes ügyvivője augusztus 2-án fogadást adott a Pakisztáni Köztársaság Nemzetgyűlésének Moszkvában tartózkodó küldöttségének tiszteletére. A fogadást megjelentek a pakisztáni parlamenti küldöttség tagjai, szovjet részről pedig M. G. Pervuhin, A. B. Ariszov, A. N. Koszigin, M. P. Tarasov elvtársak és más vezető személyiségek.

„Bevezető a szovjet irodalomba” címen Párizsban novella- és elbeszélés-gyűjteményt adtak ki a legkiválóbb szovjet írók műveiből. A kötet anyagát Louis Aragon fordította francia nyelvre s 5 irta az előszót is.

Augusztus 2-án, Brüsszelben áruforgalmi egyezményt írtak alá a Szovjetunió és a Belga-Luxemburgi Gazdasági Szövetség megbízottai az 1956. évre.

K. J. Vorosilov, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének elnöke augusztus 3-án fogadta a Pakisztáni Izlám Köztársaság Nemzetgyűlésének küldöttségét.

A szovjet ifjúság nagyszabású előkészületeket tesz a VI. világifjúsági találkozó megrendezésére. A szovjet előkészítő bizottság augusztus 2-án érkekezletet tartott Moszkvában s ezen elhatározta, hogy a következő küldöttség juttatja a nemzetközi előkészítő bizottság Moszkvába, augusztus 14-re összehívott alakuló ülésén való részvételre: G. Zibina, sportmester; D. Kabalevszkij, zeneszerző; David Ojnsznan fedetlíművész; I. Petrovskij akadémikus, a moszkvai Állami Egyetem rektora; Sz. Romanovskij, a szovjet előkészítő bizottság elnöke; G. Uljanova, a Szovjetunió népművésze és A. Selepin, a Komszomol Központi Bizottságának titkára.

Minél nagyobb fejlődésen megy át a Német DK annál nagyobb támogatásra számíthat Nyugat-Németország munkásosztálya részéről

— Walter Ulbricht jelentése az NSZEP plenárisán —

BERLIN. (Agerpres).

W. Ulbricht, Németország Szocialista Egységpártja 28. plenáris ülésén jelentést terjesztett elő a Politbüro tevékenységéről.

Jelentése első felében W. Ulbricht ismertette a Német DK-kormányának javaslatait a Németországon belüli feszültség enyhítésére. Rámutatott arra, hogy a bonni kormány elutasította a Német DK arra vonatkozó javaslatát, hogy hozzanak létre kölcsönös megértést a két Németország fegyveres erői létszámának kérdésében, visszautasította, hogy a Német DK-kormányával közösen foglaljon állást a megszálló csapatok fokozatos visszavonása tekintetében, bevezette a kötelező katonai szolgálatot, stb.

A Német Demokratikus Köztársaságunk gazdasági téren versenyeznie kell Nyugat-Németországgal — mondotta W. Ulbricht. — Ez a gazdasági verseny döntő jelentőségű Németország jövője szempontjából. Minél nagyobb fejlődésen megy át a Német DK, — mondotta Ulbricht — annál nagyobb támogatásra számíthat Nyugat-Németország munkásosztálya és a többi nyugatnémet dolgozó részéről.

Németország újraegyesítésének problémájáról szólva, Ulbricht részletesen fejtegette a két német állam politikai helyzetét s aláhúzta, hogy a bonni kormány az utóbbi hónapokban újabb akadályokat emelt az újraegyesítés útjába. Feltétlenül szükséges, — mondotta — hogy Nyugat-Németország békészeretői erői egyetüljenek és közös akciókkal elszigeteljék és fénken tartsák Nyugat-Németország militarista erőit.

Tökéletesen világos, — hangsúlyozta az előadó — hogy Németország egyesítése esetén biztosítani kell a Német DK dolgozóinak szocialista vívmányait.

Az előadó ezután kiemelte, hogy Németországban meg kell teremteni az ország egyesítésének bizonyos előfeltételeit, elsősorban meg kell szüntetni Nyugat-Németországban a köztelenül katonai szolgálatot és az újraszülött német militarizmust, meg kell szüntetni a nagy monopóliumok döntő befolyását Nyugat-Németország politikai és gazdasági életére; feltétlenül szükséges továbbá, hogy a Német Demokratikus Köztársaság, a béke és a demokrácia bástyája, megszilárduljon.

W. Ulbricht ezután a német munkásosztály akcióegységének megteremtésével kapcsolatos kérdésekről beszélt.

Hangsúlyozta, hogy létre kell hozni a megértést a munkásosztály pártjai között s mindenekelőtt Németország Szocialista Egységpártja és a Német Szociáldemokrata Párt között.

Az NSZEP-nek a Jugoszlávai Kommunista Szövetsége iránti magatartására utalva W. Ulbricht ezeket mondta:

Pártunk örömmel fogadta azokat az egyezményeket, amelyek a Szovjetunió és a Jugoszláv SZNK közötti viszony normalizálását, valamint baráti kapcsolatokat létesítést eredményezték a Szovjetunió Kommunista Pártja és a Jugoszlávai Kommunista Szövetsége között.

A Politbüro javasolja a Központi Bizottságnak annak kinyilvánítását, hogy megvannak a feltételek a pártjaink közötti normális, baráti kapcsolatok helyreállítására.

W. Ulbricht ezután a pártélet lenni normálnak az NSZEP soraiban való alkalmasságával foglalkozott és hangsúlyozta, hogy a pártvezetés legfontosabb felve a kollektív vezetés.

A kérdéssel kapcsolatban W. Ulbricht rámutatott a párt vezetői által a kérdésben elkövetett hibákra, valamint a szocialista törvényesség megerősítésének szükségességére.

Ezután W. Ulbricht rátért a pártnak és a Német DK dolgozóinak harcára a második öt éves terv teljesítésére.

Öt éves tervünk — hangsúlyozta az előadó —, a Nyugat-Németországgal való békés verseny terve. E terv teljesítésével bebizonyosodott, hogy ott, ahol a hatalom a nép kezében van, állandóan javulnak a munkakörülmények és javul a dolgozók anyagi helyzete. Ezt a fontos feladatot csak a Szovjetunióval és a népi demokratikus országokkal való szoros barátságban tudjuk megoldani.

Az előadó a beszámoló nagy részében a lakosság életviszonyainak megjavításával foglalkozott, rámutatott arra, hogy a jegyrendszer vezetett megszüntetésével kapcsolatban növelni kell a fogyasztási cikkek termelését és meg kell javítani a kereskedelmi szervezetek tevékenységét.

A mezőgazdaság terén — mondotta W. Ulbricht —, elsősorban az a feladatunk, hogy növeljük a termést az összes mezőgazdasági területen, mind a szocialista szektorban, mind pedig az egyénileg gazdálkodó parasztok földjein. A szocializmus építése a Német Demokratikus Köztársaságban megköveteli a korszerű technikának a meghonosítását és a korszerű szervezési formák bevezetését a falusi termelésben, valamint azt, hogy a falusi lakosság életkörülményeit közelebb hozzuk a városi életkörülményekhez.

A KB Politbüroja nevében Walter Ulbricht egész sor intézkedést javasolt a mezőgazdasági szocialista szektorának további fejlesztésére.

Walter Ulbricht befejezésül ezeket mondta:

A béke biztosítása a népi demokratikus rendszernek a Német DK-ban való megőrzésétől, a szocialista építés sikerétől, a Német DK példájának Nyugat-Németországra gyakorolt befolyásától függ.

Ez nagy erőfeszítést követel a Német Demokratikus Köztársaságtól, de e célok elérése érdekében nem szabad visszarettenünk ezek elől az erőfeszítések elől.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt KB plenáris ülésének határozata

VARSO. (Agerpres). — A PAP jelenti:

Az augusztus 3-i lengyelországi lapok közlik a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága 7. plenáris ülésének határozatát a hat éves terv teljesítésének eredményeiről és az 1956–1960-as öt éves terv legfontosabb előírásairól.

A határozat rámutat arra, hogy a népi Lengyelország az elmúlt hat év folyamán rendkívül nagy eredményeket ért el a termelőerők fejlesztésében és az ország gazdasági életének szocialista átalakításában. A szocialista ipar termelése 1949-hez képest 185 százalékkal növekedett. A termelő eszközök termelése 196 százalékkal emelkedett, a fogyasztási cikkek termelése pedig 171,4 százalékkal.

1955-ben, — a hat éves terv utolsó évében —, a népi Lengyelország 4 millió 426 ezer tonna acél és 94 millió 500 ezer tonna szén termelt. A

hat éves terv folyamán nagy beruházásokat eszközöltek és növelték az építkezések számát.

A plenáris ülés határozata a továbbiakban rámutat arra, hogy az új öt éves terv feladata a lehetőségekhez mérten biztosítani a városi és falusi lakosság életszinvinonájának maximális emelkedését. A munkások és tisztviselők reálbéreinek és a parasztek jóléteinek 30 százalékkal kell növekednie az öt éves terv folyamán, a nemzeti jólételemnek pedig 50 százalékkal. 1955-től viszonyítva az élelmiszer termelés tekintetében 53–57 százalékos, a mezőgazdasági termelésben pedig 25 százalékos növekedést irányoztak elő. Előirányozták továbbá, hogy 1960-ban — az öt éves terv utolsó évében — 110 millió tonna szén, 7,2 millió tonna acél és 29,85 milliárd kilowatt-óra villamos energiát kell termelni.

Eugen Dennis távirata Eisenhower elnökhöz

NEW YORK. (Agerpres).

Az Egyesült Államok Kommunista Pártja országos bizottságának főtitkára táviratot intézett Eisenhower elnökhöz és kérte, szavazzon azon törvénytervezet ellen, amely a Smith-törvény alapján előírt büntéstől öt évről husz évéig emeli. Mint ismeretes, az amerikai hatóságok a Smith-törvényt használták fel a kommunista párt tagjainak elítélésére annak az ürügyre alát, hogy azok „az amerikai kormányt erőszakkal való fellöngatására szövetkeztek”.

A távirat a továbbiakban hangsúlyozza: a törvénytervezet előzetes megvitatása, vagy alaposabb megvizsgálása nélkül való elfogadása, a törvényhozó szervek után barbár büntetést ró a szavak egyszerű használatának elkövetőire. Ez nem csupán az amerikai alkotmány híveinek soraiban kelt majd felháborodást, hanem az egész világ tisztességes embereinek soraiban, akik remélték, hogy az Egyesült Államok lemondott a macarthyzmusról.

A HÉT Kimagasló nemzetközi eseményei

Minden tulsz nélkül elmondhatjuk, hogy az egész világ közvéleményének figyelmé az elmúlt héten a Szezi-csatorna államosítása körül megindult vitára összpontosult. A táviratszalagokról Moszkvából, Pekingből, a Közel-, Közép- és Távol-Kelet szinte valamennyi országból, valamint Párizsból, Londonból és Washingtonból keltett hírek beáradtak, amelyek csaknem kivétel nélkül a Szezi-csatorna Társaság államosításától kapcsolatos különböző állásfoglalásokról szóltak be.

Természetesen a táviratok hangja aszerint különbözött egymástól, hogy a békés, vagy az imperialista országok kormányainak nézeteit támogatották. Visszajuk elsőként a bolshangulatu nyugati híreket, főleg

a londoni háromhatalmi tárgyalások

tükrében.

Ismeretes, hogy a Szezi-csatorna Társaság államosítását sérelmező két nyugati hatalom, Franciaország és Nagy-Britannia kormányai a Szezi-csatorna államosításának hírére azonnal megújították a harci kürtöt és körülhordozták a véres bórdozt.

Nem vitás, hogy Selwyn Lloyd angol és Christian Piauau francia külügyminiszterek nem haddjuk népeiket, hanem néhány tucatnyi, a Szezi-csatorna államosításától profit érdekeit feltételező részesvényes érdekében kezdek megbeszéléseket, amelyekhez kezdetben tengerentúli szövetségesük képviselőiben Robert Murphy, a washingtoni külügyminiszterium második államtitkára csatlakozott.

Ebből a tényből arra következtethetünk, hogy az Egyesült Államok kormány az a látszatot akarta keltetni, mintha az egész ügynek nem tulajdonítana olyan fontosságot, hogy ez szükségessé tenné John Foster Dulles külügyminiszter személyes részvételét a nyugati külügyminiszterek megbeszélésein. Pedig tudvalevő, hogy az amerikai monopolista körök minden olyan eseményben érdekelték, (legtöbbször mivel ezeket az eseményeket maguk idézik elő) amelyek reményt nyújtanak a nemzetközi életben mutatókozó enyhülés ellensúlyozására.

Tudott tény, hogy mind az angol, mind a francia kormány az utóbbi időben a népi erő nyomására egyre engedékenyebb hangon beszélt az európai általános biztonságra és a leszerelés kérdéséről, ami a hidegháborus tengely mindkét pólusán, Washingtonban és Binnban egyaránt mély megütközést keltett.

Erthető tehát, hogy Dulles külügyminiszter előbb — enyhén szólva — kérte magát, mielőtt elhatározta volna az óceán átráfélést.

Ezek után legálább is valószínű, a szerdán megkezdődött londoni érkekezletet Dulles arra is felhasználja, hogy néhány európai kérdést is felvessen: ezek között a biztonság és a leszerelés kérdését is, mielőtt az egyiptomi kormány vitathatatlanul jogos lépésével kapcsolatos háromhatalmi nyilatkozathoz csatlakozott volna.

Jogosan lehet tehát a három nyugati külügyminiszter e héten lezajlott londoni megbeszéléseit a három hatalom közötti „szövetségi hűség”

egyik erőpróbjának tekinteni. Ez a próba viszont ismét bebizonyította, hogy Franciaország és Anglia kormányait nemcsak az óceán, hanem az érdekelletlenség tátonag szakadéka is elválasztja amerikai partnereiktől.

Mivel támaszthatjuk alá ezt a megállapításunkat? Elsősorban az az, hogy a londoni tárgyalásokról kiadott nyilatkozat egyetlen utalást sem tartalmaz arra nézve, mintha Amerika teljes súlyával az angol és francia kormányok mellé állna a Szezi-csatorna kérdésében. Dulles csupán olyan szövegeket írt alá, amelyek nem jelentik az Egyesült Államok politikai irányvonalának megváltoztatását, annak a politikának a megváltoztatását, amely nem egy kérdésben szöges ellentétben áll Anglia és Franciaország külpolitikájával.

Igy tehát Dulles beleegyezett egy augusztus 16-ára tervezett nemzetközi érkekezlet összehívásába, amelyen résztvennének az 1888. évi konstantinápolyi szerződés aláírói (közöttük Oroszország), valamint azok az országok, amelyek leginkább érdekelték a tengeri hajózási kérdésében. Elhárított-e, hogy az Egyesült Államok kormány, — amely eddig minden nemzetközi érkekezleten utat állta a megkegyezésnek — ehhez az érkekezlethez a megkegyezés reményében járult volna hozzá? Sokkal valószínűbb, hogy Dulles külügyminiszter ettől az érkekezletől az ellentétek elmélyülését várja.

Ezenkívül Dulles beleegyezését adta Anglia és Franciaország kormányának bizonyos katonai intézkedéseikhez. Ez ugyanis teljes mértékben

megfelel az amerikai háborus körök céljának, lévén, hogy ezeknek életlő elemük az állandó katonai készenlét.

Végül Dulles hazaérkezése után kijelentette, hogy véleménye szerint valamelyik nemzetközi ut nem állhat egyetlen állam ellenőrzése alatt. Ha jól meggondoljuk, Dullesnek ez a kijelentése is erősen kétértelmű, mert hiszen, mint tudjuk, Anglia nem egy nemzetközi utat tart saját ellenőrzése alatt, még pedig olyanokat, amelyek területétl sok ezer kilométerre fekszenek.

Anglia és Franciaország kormányai a Szezi-csatorna Társaság eddigi használatának szolgálatában ide-oda kapkodva még gyarmatosító célkitűzéseiket is veszélyeztetik. Pinau francia külügyminiszter kardcsörtelően számolt be a nemzetgyűlésben a francia kormányának Egyiptom elleni katonai intézkedéseiről. Elégítéssel beszélt arról, hogy noha „az Egyesült Államok kezdetben nem értette meg Anglia és Franciaország állásponjtát”, most „hozzájárult” a két ország kormányainak katonai intézkedéseikhez.

Hogy milyen kétesértékű „kegy” ez az Egyesült Államok kormányra részéről, az kitűnik a Francia Kommunista Párt Politikai Bizottságának nyilatkozatából is, amely hangsúlyozza, hogy az Egyiptom ellen hozott francia kormány-intézkedések nem szolgálják a francia nép érdekeit és megnehezítik más afrikai kérdések, így Algéria kérdésének a megoldását is.

Meg kell állapítanunk azonban, hogy ilyen józan hangot a francia parlamentben egyedül a kommunista párt áll meg, a polgári pártok képviselői eszevesztett profijtől-jeléstől késnek látszanak kalandos lépéseket felidőzni a francia nép nyugalmáért.

Mint a sötét jellegek közül egyre

inkább átlóró napsugár, hatott a világ közvéleményére

a Szovjetunió állásfoglalása

a Szezi-csatorna államosításának kérdésében, amely N. Sz. Hruscsov beszédében és a Práda cikkében jutott kifejezésre. N. Sz. Hruscsov a moszkvai új Központi Stadion felavatása alkalmából beszédet mondott, amelynek során kifejtette a Szovjetunió kormányának és népének véleményét a nemzetközi kérdésekről, érintve a Szezi-csatorna Társaság államosításának ügyét is.

Hruscsov elvtárs nyugodt és nyugalmra intő kijelentései nemcsak a szovjet népet érzelmileg tükrözik, hanem hangot adnak a világ minden igazság szerető embere eszményeinek is. Hruscsov elvtárs a Szezi-csatorna államosításáról szólva feltette a kérdést: „Hol van ez a csatorna? Egyiptomban. Kinek a területén halad át? Egyiptom területén. Kinek a kezével építették meg ezt a csatornát? Az arabok, Egyiptom lakói építették meg”.

Ezekből a világos szavakból önként következik, hogy az egyiptomi kormánynak szuverén jogát alkotja a területén áthaladó, saját népe által megépített csatorna államosítása. Vajon mi lenne a véleménye például az Egyesült Államok kormányának, ha valaki kétségbe vonná az amerikai nép jogát a Panama-csatornához?

Hruscsov elvtárs higgadtágot ajánl Anglia és Franciaország politikusainak, mert hiszen Eden angol miniszterelnök és Guy Mollet francia miniszterelnök a szovjet államférfiakkal folytatott tárgyalásaik során bekeakarattól tettek tanúságot és arról, hogy nem akarnak háborút.

Mire való tehát a harci zaj, amikor arra semmi ok, sem szükség sincsen, Egyiptom kötelezettséget vállalt a hajózási szabadságnak biztosítására és ezenkívül kártérítést fizet a Szezi-

csatorna Társaság részvénytulajdonosainak.

N. Sz. Hruscsov rámutatott arra is, hogy a Szovjetunió, mint a Szezi-csatornán való szabad hajózási fenntartásban érdekelt állam, tudomásul veszi az egyiptomi kormányt az a nyilatkozatát, amely szerint a csatorna szabad marad minden ország hajói számára.

Önként merül fel a kérdés, hogy vajon 12 esztendő múlva, amikor a Szezi-csatorna használatára vonatkozó nemzetközi szerződés lejár, milyen álláspontot foglalna el Anglia és Franciaország a Szezi-csatorna Társaság ügyében. Ugy ahogyan annak idején el kellett volna ismerni Egyiptom jogát a Szezi-csatornához, el kell ismerniük most is, amikor az egyiptomi kormány egy régi igazságosságát saját erejéből orosolt az egész egyiptomi nép, valamint a világközvélemény általános megelégedésére.

Ami a Szovjetuniót illeti, amennyiben elfogadja a nyugati kormányok meghívását, hogy kormányküldöttsége vegyen részt az augusztus 16-i londoni nemzetközi érkekezleten, nyilvánvaló, hogy ott sem foglalhat el más álláspontot, mint amely az igazságosságnak, az államok szuverén jogainak, a békés megkegyezés érdekeinek megfelel.

Híhető, hogy a nyugati kormányok végül is a józan megfontolást újít választják a donkihotei szelmalomharccal szemben, amelyet hiába vónának a korszellem ellen. Napjaink a népek öntudatra ébredésének korszaka, amelyet sem fegyveres fenyegetéssel, sem pedig ráolvasással nem lehet visszariasztani az elmúlt idők sötéttségéből.

BAKACS BELA